

υποχρέωση

υποχρέωση, η, ουσ. [*<*υποχρεω- (υποχρεώνω) + κατάλ. -ση], η υποχρέωση. **1.** το ηθικό χρέος: «έχω υποχρέωση να βοηθήσω αυτόν τον άνθρωπο, γιατί κι αυτός πάντοτε με βοηθούσε στις δύσκολες στιγμές». **2.** το χρηματικό, το οικονομικό χρέος: «έχω ακόμα μια υποχρέωση στο τέλος του μηνός κι ύστερα δε χρωστώ σε κανέναν». **3.** στον πλ. **οι υποχρεώσεις**, το σύνολο των χρεών, ιδίως μιας επιχείρησης: «τον άλλο μήνα έχω πολλές υποχρεώσεις και δεν ξέρω, αν θα μπορέσω ν' ανταποκριθώ». (Ακολουθούν 11 φρ.)·

- *από υποχρέωση*, λέγεται για κάτι που γίνεται χωρίς μεγάλη ευχαρίστηση: «δεν είχα και καμιά σπουδαία όρεξη, αλλά τον βοήθησα από υποχρέωση, γιατί είναι γνωστός του αδερφού μου»·

- *βγάζω την υποχρέωση*, ανταποδίδω σε κάποιον κάτι καλό, κάποια εξυπηρέτηση ή εκδούλευση που μου είχε κάνει στο παρελθόν: «πολύ χάρηκα που μπόρεσα να βοηθήσω αυτόν τον άνθρωπο και βγήκα απ' την υποχρέωση που του είχα!»·

- *βγαίνω απ' την υποχρέωση*, απαλλάσσομαι από το να κάνω κάτι: «πολλοί λόγω σπουδών βγαίνουν απ' την υποχρέωση να παρουσιαστούν στην ώρα τους να υπηρετήσουν τη στρατιωτική τους θητεία»·

- *δεν έχει υποχρεώσεις*, (ιδίως για άντρες) είναι ελεύθερος από οικογενειακά βάρη, δεν έχει δηλ. να θρέψει οικογένεια, να παντρέψει αδερφή, να σπουδάσει αδερφό, να φροντίσει αρρωστους γονείς ή να τους γηροκομήσει: «ό,τι βγάζει απ' τη δουλειά του τα τρώει, γιατί δεν έχει υποχρεώσεις»·

- *έχω (την) υποχρέωση*, οφείλω να ανταποδώσω σε κάποιον κάτι καλό, κάποια εξυπηρέτηση ή την εκδούλευση που μου είχε κάνει στο παρελθόν: «έχω την υποχρέωση να βοηθήσω αυτόν τον άνθρωπο, γιατί, κάθε φορά που βρισκόμουν σε δύσκολη θέση, με βοηθούσε»·

- *έχω υποχρεώσεις*, έχω έξοδα, χρέη: «δεν μπορώ να σου δώσω το ποσό που μου ζητάς, γιατί έχω υποχρεώσεις που πρέπει να τακτοποιήσω»·

- *μπαίνω σε υποχρέωση*, βοηθούμαι ή εξυπηρετούμαι από κάποιον και νιώθω πως πρέπει να του ανταποδώσω, υποχρεώνομαι: «με βοήθησε τόσο πολύ αυτός ο άνθρωπος, όταν χρειάστηκε, που μπήκα σε υποχρέωση»·

- *μπαίνω σε υποχρεώσεις*, μπαίνω σε έξοδα, σε χρέη: «τον άλλο μήνα παντρεύω την κόρη μου κι είναι σίγουρο πως θα μπω σε πολλές υποχρεώσεις»·

- *νιώθω (την) υποχρέωση*, βλ. φρ. *έχω (την) υποχρέωση*·

- *πληρώνω τις υποχρεώσεις μου*, ανταποκρίνομαι στα έξοδα, στα χρέη μου: «μέχρι τώρα πληρώνω τις υποχρεώσεις μου, αλλά δεν ξέρω τι θα γίνει στο μέλλον»·

- *υποχρέωσή μου!* έκφραση ευγενείας με την οποία δείχνουμε τη μεγάλη μας διάθεση, προθυμία, να εξυπηρετήσουμε κάποιον σε κάτι που μας ζητάει και που είναι μέσα στα καθήκοντά μας: «θα μπορούσες να με βοηθήσεις ν' ανεβάσω τις αποσκευές στο δωμάτιό μου; -Υποχρέωσή μου!»·